

Persbericht
Luxemburg, 17 februari 2015

De complexiteit van het plattelandsontwikkelfingsbeleid en de gebrekkige controlesystemen van de lidstaten zijn de voornaamste oorzaken van het hoge foutenpercentage in de uitgaven, aldus EU-controleurs

Uit een verslag dat de Europese Rekenkamer (ERK) vandaag publiceert, blijkt dat de meeste fouten in het beleid voor plattelandsontwikkeling te wijten waren aan niet-naleving van de door de lidstaten gestelde voorwaarden. Hun controleautoriteiten hadden de meeste fouten in de investeringsmaatregelen voor plattelandsontwikkeling kunnen en moeten ontdekken. Hun controlesystemen zijn gebrekkig omdat de controles niet compleet zijn en worden gebaseerd op ontoereikende informatie.

“Het is belangrijk te begrijpen waarom het foutenpercentage in het plattelandsontwikkelingsbeleid onaanvaardbaar hoog is. Om dit te verlagen, is het cruciaal een passend evenwicht te vinden tussen het aantal en de complexiteit van de uitgavenregels – die helpen bij het realiseren van beleidsdoelstellingen zoals meer concurrentievermogen in de landbouw – en de inspanning om naleving van die regels te garanderen”, verklaarde Rasa Budbergytė, het voor het verslag verantwoordelijke ERK-lid.

De controleurs schatten het gemiddelde foutenpercentage in de uitgaven voor plattelandsontwikkeling tijdens de drie jaar van 2011 tot 2013 op 8,2 %; meer dan vier maal de materialiteitsdrempel. Investeringsmaatregelen – voornamelijk subsidies voor de aankoop van landbouw- en voedselverwerkende installaties – zijn goed voor twee derde van dit foutenpercentage en ‘oppervlaktegebonden’ steun – inclusief de compensatie voor bijkomende kosten door toepassing van milieuvriendelijker landbouwtechnieken – was goed voor een derde.

De EU-controleurs stelden vast dat, wat betreft de investeringsmaatregelen, **de vereiste informatie om fouten op te sporen en te corrigeren ter beschikking van de autoriteiten van de lidstaten stond**, maar in vele gevallen niet werd gebruikt of opgevraagd. De controleurs ontdekten dat slechts 16 % van het foutenpercentage ontstaat door niet-naleving van directe EU-voorschriften, terwijl het grootste percentage – 84 % - volgt uit niet-inachtneming van de voorwaarden op lidstaatniveau.

Wat betreft de investeringsmaatregelen bleek uit de controle dat **overheidsinstanties een belangrijke bron van fouten zijn vanwege de niet-naleving van de regels inzake overheidsopdrachten**. De Rekenkamer ontdekte twee belangrijke redenen hiervoor: ten eerste werden plattelandsinfrastructuurprojecten gewoonlijk uitgevoerd door kleine gemeenten die vaak weinig ervaring hadden met het aansturen van openbare aanbestedingsprocedures, en ten tweede verkozen bepaalde begunstigden te werken met specifieke contractanten die reeds eerder soortgelijke goederen of diensten hadden geleverd, en gunden ze daarom de contracten rechtstreeks. De betaalorganen maakten hiertegen nooit bezwaar, hoewel de **fundamentele beginselen van transparantie, objectiviteit, niet-discriminatie en passende bekendmaking niet in acht waren genomen**.

De controleurs constateerden dat de maatregel ter ondersteuning van de verwerking van landbouwproducten, waarbij de overheidssteun per project vele miljoenen euro’s kan bedragen, het meest vatbaar was voor fouten. Onopzettelijke overtredingen van de subsidiabiliteitscriteria door openbare en particuliere begunstigden waren goed voor een kwart van het foutenpercentage; vermoedelijk opzettelijke inbreuken door particuliere begunstigden waren goed voor een achtste ervan.

Bij de oppervlaktegebonden steun was de belangrijkste oorzaak van fouten niet-naleving van landbouwverbintenissen als gevolg van de **geringe stimulans voor landbouwers om eraan te voldoen, een laag controlepercentage voor vastleggingen en een laag sanctiepercentage voor niet-naleving**.

De controleurs constateerden dat de Commissie op de goede weg is om de oorzaken van de fouten aan te pakken met de actieplannen. Eén gebrek is echter dat de **door de lidstaten uitgevoerde actieplannen hoofdzakelijk reactief zijn** en niet systematisch gericht zijn op de problemen die de fouten veroorzaken. Bovendien ontbreekt het aan preventieve maatregelen tegen wijdverbreide gebreken op EU-niveau.

Het onderzoek en de goedkeuring van de programma’s voor plattelandsontwikkeling door de Commissie en de toepassing van de nationale regelgeving door de lidstaten bieden de beste mogelijkheden om fouten in de uitgaven voor plattelandsontwikkeling te beperken.

De aanbevelingen van de controleurs

- De Commissie moet haar tot nu toe genomen corrigerende maatregelen aanvullen door zich te blijven richten op de diepere oorzaken van fouten bij de uitgaven voor plattelandsontwikkeling. In dit verband dienen de lidstaten, waar relevant, corrigerende maatregelen te treffen in verband met openbare aanbesteding, het opzettelijk omzeilen van de regels en agromilieubetalingen.
- De Commissie moet nauwlettend toezien op de uitvoering van plattelandsontwikkelingsprogramma's en bij haar nalevingsgerichte controles rekening houden met de toepasselijke regels, ook die welke op nationaal niveau zijn goedgekeurd indien deze relevant zijn, om het risico te beperken dat tekortkomingen en fouten zich herhalen.

Noot voor de redactie

De speciale verslagen van de ERK worden gepubliceerd gedurende het hele jaar en geven de bevindingen weer van geselecteerde controles van specifieke EU-begrotingsterreinen of beheerst thema's.

Dit speciaal verslag (nr. 23/2014) met de titel "**Fouten in de uitgaven voor plattelandsontwikkeling: wat zijn de oorzaken en hoe worden ze aangepakt?**" is gericht op de naleving van de toepasselijke wet- en regelgeving bij de uitvoering van de plattelandsontwikkeling en beschrijft de voornaamste oorzaken van het hoge foutenpercentage voor plattelandsontwikkeling. Tevens wordt nagegaan of met de door de lidstaten en de Commissie ondernomen stappen de vastgestelde oorzaken in de toekomst waarschijnlijk doeltreffend zullen worden aangepakt. Het verslag bevat de informatie die tot eind september 2014 ter beschikking van de controleurs was gesteld.

De EU en de lidstaten hebben in de programmeringsperiode 2007-2013 meer dan 150 miljard euro toegewezen aan het beleid inzake plattelandsontwikkeling; dit bedrag is vrijwel gelijkmatig verdeeld over investeringsmaatregelen en oppervlaktegebonden steun. De uitgaven voor plattelandsontwikkeling worden gedaan onder gedeeld beheer tussen de lidstaten en de Commissie. De lidstaten zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van de plattelandsontwikkelingsprogramma's op het passende territoriale niveau in overeenstemming met hun eigen institutionele regelingen. De Commissie is verantwoordelijk voor het toezicht op de lidstaten om ervoor te zorgen dat deze hun verantwoordelijkheden opnemen.

De aanzienlijke mate van niet-naleving van de toepasselijke regels, zoals die tot uitdrukking komt in het hoge foutenpercentage, betekent dat de betrokken bedragen niet volgens de regels worden besteed. Dit kan nadelig zijn voor de verwezenlijking van de beleidsdoelstellingen inzake plattelandsontwikkeling, zoals meer concurrentievermogen in land- en bosbouw, verbetering van het milieu en het platteland, verhoging van de levenskwaliteit in plattelandsgebieden en stimulering van diversificatie van de economische activiteit.

Fouten zijn van materieel belang wanneer ze voorkomen in meer dan 2 % van de uitgaven.